

در ارزیابی
سال ۲۰۰۹ که به
سفارش سازمان
همکاری‌های
اقتصادی
و عمرانی
(OECD) صورت
گرفت، در مورد
این موضوع
که «فساد به
سطوحی رسیده
است که در
دولت‌های قبلی
دید نمی‌شد»
هشدار داده
است

قضائیه تأثیر گذاشته شود. رویه‌های اداری که اکثر شهروندان افغان برای آنها به مقامات دولتی
محلی رشوه می‌دهند، رویه‌هایی هستند که بر اساس آنها خدمات عمومی همچون ثبت زمین،
دریافت کارت شناسایی، ثبت مغازه و خدمات عمومی را دریافت می‌کنند. این واقعیت که حتی
برای معمولی‌ترین مراحل، یعنی ثبت تولد و ازدواج هم رشوه پرداخت می‌شود، نشانه تعمیق و
جاافتادن فساد در افغانستان است (UNODC ۲۰۱۳).

فساد سیاسی و کلان

مکانیسم اصلی فساد نظام‌مند در بخش دولتی افغانستان
خرید مناصب دولتی است. به گفته یک مقام میانی پیشین
دولت افغانستان وزرا و معاونان وزیر به دنبال به دست آوردن
سودآورترین مناصب مانند مناصب خاصی در شهرهای بزرگ،
پاسگاه‌های امنیتی مرزی و مناصب ارشد در ایالت‌ها و مناطق کشت خشخاش یا دارای معادن
هستند (سیگار، الف، ۲۰۱۶).

طبق نظرسنجی دفتر مواد مخدر و جرایم سازمان ملل متحد حدود ۸۰ درصد شهروندانی که
یکی از اعضای خانواده آنها طی سه سال گذشته در خدمات شهری استخدام شده است، اظهار
داشته‌اند فرد مذکور یا نوعی کمک دریافت کرده یا برای استخدام رشوه پرداخته است. حدود
۵۰ درصد کارکنان پلیس، کارمندان دولت محلی و معلمان مدرسه اشاره کردند در طول استخدام
کمک دریافت کرده‌اند (UNODC ۲۰۱۳).

به نظر نمی‌رسد وضعیت از زمان تأسیس حکومت وحدت ملی جدید بهتر شده باشد. در عوض
برندگان و بازندگان سیاست حمایتی تغییر کرده‌اند. بر اساس پژوهش اخیر سیاست خارجی،
انتصاب‌های اخیر غنی و مدیر اجرایی او، عبدالله، نشان می‌دهد کمیسیون مستقل اصلاحات
اداری و خدمات شهری که مسئول انتصاب کلی کارکنان دولتی است، عمداً کنار گذاشته شده
است. اعتقاد بر این است که این انتصاب‌های کلیدی نارضایتی‌های حاصل از فامیل‌بازی و
حمایت‌های قومی را تشدید کرده است (سیاست خارجی ۲۰۱۵).

یکی از حوزه‌هایی که پدیده فامیل‌بازی در آن آشکارتر است، حوزه قراردادهای دولتی است که
طبق برآورد تقریباً ۱۵ درصد هزینه‌های عمومی سالانه را تشکیل می‌دهد. معمولاً مقامات بانفوذ
(با کارهایی چون تهدید به مرگ) به مأموران تدارک قراردادهای با ارزش بالا فشار می‌آورند که این
قراردادها را به سمت شرکت‌های مورد علاقه آنها هدایت کنند. در مقابل این مأموران بانفوذ زمانی
که شرکت‌های مذکور قراردادهای را منعقد می‌کنند، مزایای مستقیم یا غیرمستقیمی را دریافت
می‌کنند. (MEC ۲۰۱۵ b) وجود شبکه‌های فاسد تا حدی به دلیل ضعف در فرایند استخدام
است، زیرا مقامات عالی‌رتبه می‌توانند مناصب موجود در ادارات مد نظرشان را با بستگان یا
متحدان سیاسی خود پر کنند (MEC ۲۰۱۵ b). استفاده از شرکت‌های صوری و شرکت‌های تابعه
آنها برای پنهان کردن مالکیت‌ها، حضور مافیاهای مرتبط که در بسیاری از وزارتخانه‌ها فعال
هستند و برای تحدید شفافیت عملیات تدارکات تلاش می‌کنند و نظام پراکنده واز هم گسیخته
ثبت کسب و کار بدون دسترسی به پایگاه اطلاعاتی قابل اطمینان و قابل دسترسی ممکن شده
است (MEC ۲۰۱۵ b).

آژانس تدارکات ملی و کمیسیون تدارکات ملی در سال ۲۰۱۵ به ریاست رئیس جمهور غنی برای
رسیدگی به این نگرانی‌ها ایجاد شد (به زیرمراجعه کنید).